

EDITORIAL

Treballar en pau

El passat dia 27 de setembre la premsa informava d'un **lamentable incident** que es produïa en Gandia. En mig de la celebració d'un *correllengües* pancatalanista (reivindicació de la "unitat de la llengua" i dels "països catalans") aparegueren uns contramanifestants que començaren llançant insults i acabaren tirant pedres; la cosa acabà mal: a conseqüència d'una pedrada (sempre segons la premsa) una regidora del Bloc de l'Alqueria de la Comtesa necessità 12 punts de sutura en el cap.

Volem fer unes reflexions al voltant d'est acte (començant per desitjar una completa recuperació de la regidora).

Lo primer i principal es **denunciar la violència**. No hi ha cap justificació per a una agressió d'esta classe, ni per a cap altra. La violència no es la forma de manifestar res ni de resoldre cap problema. Al contrari, empiora els problemes, puix es un problema en si mateix.

Lo segon es el **dret** que te qualsevol per a juntar-se en qui vullga i manifestar-se com li vinga en gana. El sucursalisme pan-

catalanista te tot el dret del món a montar festivals o actes reivindicatius, ludics o pseudoculturals, sense que ningú vaja a agredir-los. Qui combregue en la seua destarificada visió del món, participarà, i qui no, no. En conte de fer contramanifestacions, els protagonistes de la mateixa farien be en organitzar actes reivindicatius, ludics o culturals per a difondre la seua pròpia visió del món. Es mes treballs, pero molt mes satisfactori.

Per una altra banda, sabem be (o hauriem de saber ja ad estes altures) que el catalanisme, com no te arguments per a convencer de les seues tesis, per a impondre-les ha d'utilitzar les **tecniques de manipulació** social desenrollades en les dictadures -tant fascistes com socialistes-. Una d'estes tecniques, que apliquen impecablement (remitim a l'editorial del *Rogle* 26 a on denunciavem la manipulació informativa dels successos de la provessa civica del 9 d'Octubre), es la **censura per selecció de l'informació**; en el nom està tot dit: de l'informació disponible seleccions la que done una imatge mes negativa del bando opost, i ignores la part mes positiva. Per supost, el tractament es el contrari quan informes del teu bando.

D'esta manera, els actes violents com el que estem mencionant **li fan el joc al pancatalanisme**, puix reben immediatament el (llogicament) negatiu reso informatiu; mentres de l'infinitat de conferencies, jornades, publicacions i actes diversos que organisen -a pesar

de la curtea de mijos- les entitats valencianistes, a penes se diu res en els mijos de comunicació controlats pel govern o vinculats al catalanisme (potser esta ultima distinció, per lo que fa al valencianisme, no siga necessaria).

Cada agressió comesa sobre el pancatalanisme els servix, ademes, d'excusa per a **recordar** totes les anteriors: les bombes a Fuster i Sanchis-Guarner durant la Transició (despres de tants anys no deixen de recordar-les), les irrupcions en llibrerias catalanistes o el trencaments de cartells de certs centres juvenils, etc. Totes elles son accions deplorables, com hem dit, puix la violència no te cap justificació, i s'han de denunciar. Pero este recordatori permanent te mes que vore en la manipulació que mencionem que en un rebuig sistemàtic de la violència com a mal general. Si de veres la denuncia fora sincera, se faria sobre tota la violència, no nomes "seleccionant" la

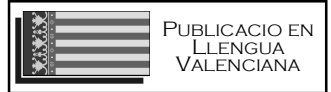
d'una part. Aixina, **de la mateixa manera** es denunciabile que -també durant la Transició- el professor Ubieto haguera

d'abandonar Valencia per por a les amenaces que va rebre (això també es violència), les agressions que patixen periodicament els valencianistes quan monten una taula per a vendre llibres a on als catalanistes no els agrada que estiguen, el botar foc al portalo de fusta de l'anterior seu de Lo Rat Penat (i d'aco a penes fa quatre dies), etc. Per no parlar de la por a perdre el treball en tants llocs a on la gent ha d'amagar el seu valencianisme; una forma de violència, la psicològica, que enverina especialment les relacions humanes.

Com no nos cansem de dir, **tota violència es rebujable**, sense doble moral, sense "seleccionar" l'orige o la víctima a l'hora de condemnar-la.

I el **govern**, que podria acabar en estos incidents (no per mig de la repressió, sino del dialecte), preferix fer com que no passa res i llevar-li importancia, per a no haver d'admetre que es falsa eixa imatge d'un "conflicte que s'ha acabat" en este "*Levante feliz*" que tan bon rendiment electoral li dona.

Volem insistir, per a acabar, que encara que la propaganda mediatica vullga fer pensar lo contrari, estos actes violents **no son una representació del valencianisme** en absolut. El **valencianisme constructiu** vol convencer, no vencer; per això necessita treballar en pau, des de la convenció de que lo que oferix a la societat supera en molt lo que oferixen els demes: mes coherència, mes autenticitat, mes llibertat.

LA CITA

La violència es l'últim recurs dels incompetents.

Isaac Asimov

SUMARI

- 1
- EDITORIAL: **TREBALLAR EN PAU**
- 2
- LLISTAT: **ACTIVITATS CULTURALS**
- BON NADAL
- PATRIMONI VALENCIÀ: **EL SANT CALIÇ**
- 3
- FRUITES, VERDURES I HORTALICES (XXV): **PARLEM DE LA CHIRIMOYA**
- PATRIMONI VALENCIÀ: **EL SANT CALIÇ** (Continuació)
- MES LLIBRES INFANTILS EN VALENCIÀ: **10 CONTES DE SEMPRE I DEPREN I COLOREJA N° 3**
- 4
- PASSATEMPS
- FAULA: **DOS AMICS**

ACLARIMENT

Esta publicació està redactada en les Normes d'El Puig. Encara que es una obra colectiva, l'encarregat de la redacció final de cada article te llibertat per a fer-ho en la normativa d'accentuació de la seua preferència. Este tema es motiu de debat, pero no de divisió, entre nosatres.

AVIS

Arriba el Nadal, l'epoca en que els bons sentiments s'escampen per tot arreu. Son dies d'harmonia i generositat; son temps de repartir alegria, de repartir ilusió, de repartir esperança, de repartir fotocopies del *Rogle* entre amics i coneguts. (¿Ha quedat molt descarcat?)

13 Dec (dissabte) 18:00 h. Museu (MUCBE). Carrer Sant Francesc, s.n. (Antic Convent de Sant Francesc). Benicarlo.

PRESENTACIO DE LLIBRE: Es presenta el llibre *Apunts valencianistes*, de Julio Filippi.

BON NADAL

Felicitem als nostres llectors en este poema
**PER LES AMPLES FINESTRES
DEL TEMPS**

(Fragment)

Pere Delmonte i Hurtado, 1994

Per les amples finestres del temps
reviscola el remor de Nadal,
i incansable en son dolç passatemp
el rellonge desperta al tabal
que es dorgue en el portal.

El recort de la mística nit
porta alegres cançons i el perfum
de la rosa de carn i esperit,
de la festa sagrada que es llum
de la vida i costum...

Per les amples finestres... claror
d'una albada que creix per arreu.
Per la nit personal... la foscor
va negant-se al misteri de Deu,
de l'estable i la creu...

...

Per les amples finestres... ¡L'Amor!
El message de Deu i el tabal...
Acullgam l'esperit redentor
que ha naixcut en un miser portal...
¡Revixcam, que es Nadal!

COLABORA EN EL ROGLE

Donar difusio ad esta publicacio es la millor forma de col·laborar en nosatres. Si desiges, no obstant, adquirir un major compromís, pots fer-te **soci** (36 € a l'any) o **col·laborador** (12 € a l'any), i t'enviarém a casa tots els numeros que es publiquen durant l'any.

Si tens voluntat de fer alguna puntual aportacio economica, tambe te quedariem molt agraits. El nostre numero de conte, en **Ruralcaixa**, es:

3082 1222 81 4622492421

CONTACTA EN NOSATRES

Apartat de Correu 527
46002 Valencia ciutat
Telefon: 617 030 370

rogle@rogleconstantillombart.com

Rogle en Internet

Tots els exemplars editats fins ara estan, en pdf, en:
www.rogleconstantillombart.com,
www.cardonavives.com, www.enkara.org
i **www.pjvalencianista.org**

Enguany commemorem el 1750 aniversari del martiri i mort de **Sant Llorenç** en Roma, en l'any 258, durant una de les persecucions desencadenades contra els cristians, esta vegada per **Valerià**.

La figura del sant valencià (la seua casa natalicia estava a on hui s'alça l'església de Sant Llorenç, front a la seu de les Corts Valencianes) es rellevant per a nosatres per ser el responsable d'introduir el **Sant Caliç** -la copa que va utilitzar **Jesucrist** en el **Sant Sopar**- en Hispania i que, finalment, acabarà en la ciutat de Valencia, conservant-se en la seua Catedral.

Segons la tradició, l'apostol **Pere** s'endugue la copa en ell a **Roma**, durant el seu ministeri. Hi ha constancia de que les primeres comunions cristianes i els primers papes celebren l'Eucaristia en la mateixa copa que utilitzà Jesucrist. Prova de que el Sant Caliç estigue en Roma es el text llitúrgic del **Canon Romà**, anterior al segle IV, i utilitzat en la consagració pels papes en Roma en els primers segles. El text nos indica que, efectivament, estaven utilitzant el mateix Caliç que havia utilitzat Jesus.

En l'any 258 el Papa **Sixt II** es víctima de la persecució de Valerià, junt en el seu diacon Llorenç, el qual es a mes l'encarregat de guardar els tesoros de l'Església. Sixt es assassinat i Llorenç, uns dies abans de morir, entrega el Caliç a un soldat cristià per a que el traga de Roma i el guarde en lloc segur. El Caliç sera enviat a **Hispania**, la patria de Sant Llorenç, i en concret a **Osca**, a on el sant tenia familiars. Possiblement, alguns autors així ho afirmen, foren els pares de Llorenç, Orencio i Paciència, els receptors de la copa.

L'investigadora norteamericana **Janice Bennet** ha trobat en l'archiu de la Biblioteca Nacional de Madrid un document del segle XVII, traducció d'un atre del segle VI, en el qual s'afirma que Llorenç entregà a un discipul algunes reliquies, entre elles el Caliç de Crist, per a que les enviara a Hispania. El manuscrit original, escrit en llatí, es de **Sant Donat**, monge de la segona mitat del segle VI.

En el segle VIII comença l'invasió musulmana de la península. Els cristians fugiran cap al nord, portant en ells les reliquies que posseïen. A lo llarg d'este periodo, tres son els llocs que tradicionalment s'han considerat amagatalls del Sant Caliç: la cova de

Yebra, el monasteri de Sant Pere de Siresa i el monasteri de **Sant Joan de la Penya**. Est ultim monasteri anira adquirint gran importancia, convertint-se en panteo de reis i nobles d'Arago. Inklus el bisbe d'Arago era triat d'entre els monjos de Sant Joan de la Penya. Està documentada la llarga estancia del Caliç en Sant Joan, encara que no sabem en certa data d'arribada.

L'antropolec alema **Michael Hese-mann**, en el seu estudi de les llegendes migevals sobre el **Sant Grial**, demostra que es el Caliç de Sant Joan de la Penya l'orige d'estes llegendes i, per tant, d'un genero molt important com es la **litteratura epica** europea. Els personages, detalls i llocs que trobem en la mateixa estan presos de la realitat, es a dir, basats en personages i llocs reals que formaven part de tota l'istoria que envoltava al Sant Caliç.

S'ha de destacar una iconografia unica que podem trobar en les esglesies dels Pirineus espanyols i es

l'imatge de la **Mare de Deu** portant el Sant Caliç, com per exemple l'església de **Sant Clement de Tahüll**.

Estes pintures son indicatives de la presencia del Caliç en la zona.

En 1399 una acta notarial arreplega l'entrega de la copa pels monjos de Sant Joan de la Penya al rei d'Arago, **Marti I, l'Huma**, que el depositarà en la capella del palau real de l'Aljaferia en **Saragossa**. El Caliç ix del monasteri portant ya les anses i el peu, tal i com hui es pot contemplar. Es possible que fora en este monasteri a on s'afegiren les atres dos peces que constitueixen el reliquiari.

En l'**Edat Mija** les reliquies tenien mes atractiu que les pintures o escultures. En elles se podia descobrir l'humanitat de Crist, fomentaven la pietat o esperaven l'intercessio d'algun sant a través de les mateixes. Reis i principis tenien el seu propi reliquiari. De fet, els reliquiaris eren inventariats com a part del tesoro de la Corona i constituïen un motiu de pelegrinacio. Marti I va ser l'autentic artífex del reliquiari de la **Corona d'Arago**. El rei mostrava les seues reliquies en una festa anual que celebrava en el mes de novembre.

(Continua en la pagina 3)

MARE DE DEU DE SANT CLEMENT DE TAHÜLL

Parlem de la chirimoya

Aprofitant un viatge cultural a Granada, que incloïa en la ruta la població de Motril, visitarem la zona de producció de la **chirimoya**, maravillosa fruita distinguida com a la més deliciosa de les fruites subtropicals que es produïxen en Espanya. El **chirimoyer** (*Annona cherimolia*), és un arbre anonàceu, d'entre 4 i 8 metres d'alçada, de fulles ovalades i flors grogues molt oloroses.

L'aspecte de la **chirimoya** és prou singular i diferent a qualsevol altra fruita, sent a vegades arrodonida i unes atres cònica, de forma acorada; de pell color verdós clar i coberta de dibuixos com unges més o menys marcades. La seua polpa, immaculadament blanca, és cremosa en llaguers grums gelatinosos i transparents, en llavors de color negre intens, de tamany i forma pareguda a un pésolet gros. El gust de la seua polpa, blaneta i perfumada, és dolç, a la vegada que imperceptiblement àcid i, encara que prou distant d'ells, té certa tendència al gust de la pinya, potser també a fraula, o tal volta a plàtano, pero personalíssim i distint, el qual evoca, al consumir-se, lluntans gusts tropicals. La **chirimoya** és reconeguda per molts botànics com a “un dels tres fruits millors del món”; el naturaliste **Haenke** la considera com a “una obra mestra de la *Naturealea*”.

És important saber menjar-se-la en el seu punt ideal de maduració, puix que, d'una altra manera, qui la prova per primera volta i no ho fa correctament, segur que no ho farà mai més. Per tant, després de la recolecció, quan el fruit reuneix les condicions organolèptiques adequades, hi haurà que esperar 4/6 dies, deixant el fruit a temperatura ambient (mai en cambra de fret, puix que trenca la seua maduració natural i l'estropeja per complet. La seua temperatura mínima no deu de baixar dels 6/8 graus positius). D'esta manera, estarà a punt per al consum quan cedisca a una pressió llaugera en els dits de la mà.

És molt pobra en greix, encara que té un alt contingut de sals minerals i nitrats de carbono, sent important la seua riquesa en sucre, a l'igual que en vitamina C.

Apareix pels mercats a la fi de setembre i aguanta fins a l'abril. La plena collita que coincideix en el seu millor moment per al consum és durant el més de desembre.

En Espanya no és possible que augmenti massa la seua producció, puix que, contrariament a lo que ocorre en la de l'**albocat**, que es produïx per quasi tot el litoral mediterraneu, la **chirimoya** només s'adequa perfectament al miniclima granadí, comprés des de les rodalies de Motril fins a les de Salobrenya i Jete. Totes les proves que s'han dut a terme fora d'ací, degut al clima, han fracassat; inclús en la zona de Màlaga, Marbella, etc., a on hi existixen bones plantacions en arbres d'una magnífica presència, pero que, llamentablement, no fructifiquen com és degut.

MES LLIBRES INFANTILS EN VALENCIÀ

10 CONTES DE SEMPRE

(Il·lustracions: Estudi Creatiu Gómez S.L.)

Serie: Depren i coloreja, N^a 3.

(Il·lustracions de MORENO)

Editorial Mosseguello

L'editorial **Mosseguello** segueix en la seua aposta pels llibres infantils. A les col·leccions “**Depren i Coloreja**” i els “**Contes de PITICLI**”, s'afeg ara una nova publicació: *10 contes de sempre*, en la qual es poden trobar un conjunt de contes classics com **Blancaneus**, **Capucheta Roja**, **El ratoli Pérez**, **Els tres porquets**... tot un referent que ara podran llegir en llengua valenciana i en castella els nostres menuts.

L'esforç d'esta editorial be mereix la nostra atenció i, per tant, que dediquem est espai, en que habitualment recomanem un llibre, a fer, per segona vegada, una referència a estes noves publicacions, de les quals es pot trobar més informació en: www.mosseguello.com; i per a qui desige fer les correponents compres o reserves *on-line* en el correu electronic: info@editionsmosseguello.com.

Alvancem les portades del tercer numero del “**Depren i coloreja**”, titulat **Els colors** –en tres llengües-, i la novetat, **10 contes de sempre**.

PATRIMONI VALENCIÀ

EL SANT CALIÇ

(Ve de la pagina 2)

Es en 1424 quan el Calic aplega a Valencia, formant part del reliquiari de **Alfons V, el Magnanim**, i sera custodiat en la capella de la seua residència, el Palau Real, hui desaparegut. El Magnanim havia mampres una política expansionista, sollicitant per a dur-la a terme diferents prestams. En 1437, al no poder tornar un d'ells, deixà en deposit en la **Catedral de Valencia** la practica totalitat de les reliquies que havia heretat, entre elles el Sant Calic, passant est ultim a ocupar el seu actual emplaçament, l'antiga **Aula Capítular** de la Seu, en 1916.

Des de que el Sant Calic se conserva en Valencia, dos son les vegades en que ha tingut que abandonar la Seu degut al

AULA CAPÍTULAR
DE LA SEU DE VALENCIA

perill que corria: primer, durant l'invasió de **Napoleo** fon traslladat a **Alacant** i despres a les **Balears** per a protegir-lo, i posteriorment, durant la **Guerra Civil** espanyola, fon entregat a una dona que s'encarregà d'amagar-lo i custodiar-lo, arriscant la seua vida.

Despres de la Guerra Civil, en els anys 50, l'arquebisbe de Valencia, **Marceli Olaechea**, encomanà al catedratic d'Arqueologia, **Antoni Beltrán**, un estudi sobre el Sant Calic. Sera el primer investigador que va medir i desmontar el Calic, conclouent que el mateix consta de tres peces: la part superior o copa, considerada com la copa que va utilitzar Jesucrist en el Sant Sopar, tallada en una pedra semipreciosa, **agata**, d'orige oriental helenistic-romà i datada entre el segle IV a. C. i el segle I d. C.; una naveta o plat invertit, que servix de peu; i unes anses que unixen les anteriors peces. Les anses i la naveta serien afegits posteriors. El professor Beltrán afirmà que des del punt de vista de l'Arqueologia queda totalment recolzada i confirmada la seua **autenticitat historica**.

Es cert que existixen uns atres calicos en el mon que pretenen passar pel Calic de Jesucrist; no obstant, be pel material del que estan fets o per les seues mides, no servixen per a una celebració d'una pasqua judeua. Uns atres carixen dels elements historiografics que els avalen. L'unica copa que es veu recolzada per tota una **tradicio, historia i documentacio** es el Sant Calic de Valencia. Cap altre mostra una justificació coherent com el nostre.

Els dies 7, 8 i 9 del passat mes de novembre se celebrà en Valencia el **I Congrés Internacional** sobre el Sant Calic. En acabar este se comunicà als assistents l'intenció de demanar oficialment que el Sant Calic de Valencia siga declarat **Patrimoni de l'Humanitat**. Des d'ací volem sumar-nos ad esta proposta pel significat i l'importancia que te la reliquia, tant des del punt de vista religiós, com per la seua aportació historica i lliteraria.

